

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 11Csp/24/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719201202
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kuruc
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2022:8719201202.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudcom JUDr. Petrom Kurucom, v právnej veci žalobkyne F. V., N.. XX.X.XXXX, A. XXX XX S. W. W., K. XXX, zast.

JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom 824 96 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., 811 04 Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47233516, v konaní o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.031,99 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. U r č u j e , že úver poskytnutý žalovaným žalobkyni na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300046324 zo dňa 22.3.2012 je bezúročný a bez poplatkov.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 996,22 eur, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 300,-- eur od 15.3.2019 do zaplataenia a úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 696,22 eur od 27.11.2019 do zaplataenia, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou doručenu súdu dňa 5.3.2019 žiadala, aby súd uložil žalovanému povinnosť vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 300,-- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému a tiež žiadala, aby súd určil, že zmluvné podmienky uvedené v článku 8 bod 8.1 a v článku 8 bod 8.4 v zmluve o revolvingovom úvere č. 8300046324 z 22.3.2012 sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Uplatnila si aj náhradu trov konania. Podaním doručeným súdu dňa 30.10.2019 žiadala, aby súd pripustil zmenu žaloby tak, že pôvodnú žalobu v časti uplatneného nároku na bezdôvodné obohatenie rozšírila na sumu 1.031,99 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému. Uznesením č. k. 11Csp/24/2019-62 zo dňa 21.11.2019 súd zmenu žaloby pripustil.

2. Vo veci samej rozhodol súd rozsudkom č. k. 11Csp/24/2019-89 zo dňa 14.2.2020 tak, že uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.031,99 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 16.3.2019 do zaplataenia do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. V II. a III. výroku súd určil, že zmluvné podmienky uvedené v článku 8 bod 8.1 a v článku 8 bod 8.4 v zmluve o revolvingovom úvere č. 8300046324 z 22.3.2012 sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Súd priznal žalobkyni právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. V II. a III. výroku rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 5.5.2020.

3. Proti I. výroku rozsudku podal odvolanie žalovaný, na základe ktorého prejednal vec odvolací súd, ktorý uznesením č. k. 12CoCsp/25/2020-115, 12CoCsp/26/2020 zo dňa 11.3.2021, zrušil rozsudok vo výrokoch I až IV v spojení s opravným uznesením a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd konštatoval, že pre vyslovenie záveru o nepremičaní nároku žalobkyne bolo potrebné, aby súd I. inštancie posúdil samostatne moment začatia plynutia a moment uplynutia nielen subjektívnej premičacej doby, ale aj objektívnej premičacej doby a následne posúdil, či v čase začatia konania došlo alebo nedošlo k uplynutiu subjektívnej alebo objektívnej premičacej doby. Z obsahu rozsudku však nie je zrejmé ako súd posúdil začiatok plynutia objektívnej premičacej doby. Taktiež konštatoval, že vo vzťahu k nedodržaniu náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c/, f/, k/ Zák. č. 129/2010 Z. z. absentovalo akékoľvek zdôvodnenie. A navyše vo vzťahu k náležitosti vyžadovanej podľa § 9 ods. 2 písm. k/ cit. zákona nebol uvedený žiadny dôvod odklonu od ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR. Súd neodôvodnil prečo výšku RPMN považuje za nesprávnu a prečo konštatoval vo vzťahu k úrokovej sadzbe rozpornosť s dobrými mravmi. Z týchto dôvodov odvolací súd považoval napadnuté rozhodnutie za nesprávne.

4. Odvolací súd vyslovil právny názor, že je potrebné skúmať, či bezdôvodné obohatenie vzniklo úmyselne alebo neúmyselne. Poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-485/2019, v ktorom sa konštatuje, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalejch podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10 ročnej objektívnej premičacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa. Vo vzťahu k subjektívnej premičacej dobe odvolací súd konštatoval, že pre začiatok plynutia subjektívnej premičacej doby je podstatné kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal, teda nie čas odkedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Relevanciu má teda to, odkedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie odkedy plnila, resp. jej bolo plnenie poskytnuté. Súd I. inštancie v ďalšom konaní je povinný preskúmať, či uzatvorená zmluva spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom platným a účinným v čase jej uzatvorenia, posúdiť či na strane žalovaného došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a posúdiť tiež plynutie subjektívnej a objektívnej premičacej lehoty.

5. Po rozhodnutí odvolacieho súdu žalobkyňa dňa 20.9.2021 doručila súdu rozšírenie žaloby, ktorým žiadala aj o určenie, že úver zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300046324 z 22.3.2012 je bezúročný a bez poplatkov. Uznesením č. k. 11Csp/24/2019-228 zo dňa 10.1.2022 súd zmenu žaloby pripustil.

6. Žalobkyňa sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že úver, ktorý jej poskytol žalovaný, považuje za bezúročný a bez poplatkov, a to z dôvodu, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c/, f/, j/ a k/ Zák. č. 129/2010 Z. z. Poukázala na nesprávny výpočet RPMN, keď žalovaný jej neposkytol úver vo výške 750,-- eur, ale iba vo výške 696,18 eur, pretože si odpočítal poplatok 53,82 eur, aj keď sa týkal možnosti odkladu splátok podľa bodu 8.1 zmluvy, pričom táto podmienka bola vyhodnotená ako neprijateľná. Trval na tom, že v zmluve absentuje údaj o dobe trvania úverového vzťahu. Na pojednávaní však uviedla, že netrvá na chýbajúcej náležitosti čo sa týka rozpisu splátky vzhľadom na vývoj judikatúry. Subjektívna lehota podľa žalobkyne jednoznačne začína plynúť od porady klienta s advokátom, pretože až vtedy sa mohla dozvedieť o tom, že mohlo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia. Objektívna lehota začína plynúť od vzniku bezdôvodného obohatenia, avšak podľa žalobkyne sa má aplikovať 10 ročná premičacia lehota.

7. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť, trval na tom, že zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti, a že nárok by bol aj tak premičaný. K rozšírenej žalobe uviedol, že medzi návrhom na určenie a vydanie bezdôvodného obohatenia je vzťah rozhodnutia o predbežnej otázke a veci samej. Predbežné otázky v zásade nie sú predmetom samostatných výrokov a posúdenie predbežnej otázky nemožno v žiadnom prípade vyjadriť formou výroku, ale sa môže prejaviť len v spôsobe rozhodnutia o návrhu vo veci samej a možno ho uviesť len v odôvodnení rozhodnutia. Ani Zák. č. 279/2017 Z. z., ktorým bol novelizovaný Zákon č. 129/2010 Z. z., nezakotvil všeobecne použiteľné a procesne neobmedzené právo domáhať sa určenia bezúročnosti úveru.

8. Z vyjadrení strán sporu a z pripojených listinných dôkazov, najmä z obsahu zmluvy o revolvingovom úvere, zmluvných dojednaní, oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkov, prehľadu priemerných úrokových mier z úverov, prehľadu platieb žalobkyne, súd zistil nasledovný skutkový stav:

9. Strany sporu uzavreli dňa 22.3.2012 zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300046324, na základe ktorej žalovaný mal poskytnúť žalobkyni úver vo výške 750,-- eur, ktorý žalobkyňa mala splatiť v 42 splátkach po 40,19 eur. Celková čiastka, ktorú mala žalobkyňa zaplatiť, bola vo výške 1.687,98 eur. Ročná úroková sadzba bola vo výške 70,03 %. Následne jej mohol byť poskytnutý revolving vo výške 395,47 eur pri ročnej úrokovej sadzbe 76,21 %. Z prehľadu platieb vyplýva, že dňa 22.3.2012 bola žalobkyni poukázaná suma 696,18 eur. Žalobkyňa zaplatila platby celkovo vo výške 1.728,17 eur, teda nad rámec poskytnutej istiny zaplatila sumu 1.031,99 eur. Dňa 23.10.2015 žalobkyni podľa predloženého dokladu bola zaslaná platba 35,77 eur.

10. Podľa § 451 ods. 1 Zák. č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka v platnom znení kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

11. Podľa § 451 ods. 2 cit. zákona bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

12. Podľa § 1 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom od 1.12.2011 do 31.12.2012) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

13. Podľa § 9 ods. 1 cit. zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

14. Podľa § 9 ods. 2 cit. zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

15. Podľa § 11 cit. zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, musí obsahovať tieto náležitosti:

a) podľa § 9 ods. 2 písm. a), b), d), f), g) i) a w),

b) povinnosť spotrebiteľa kedykoľvek zaplatiť takýto úver na žiadosť veriteľa v plnej výške,

c) výšku poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienky, za akých sa tieto poplatky môžu meniť.

16. Podľa § 11 ods. 4 Zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinného od 1.1.2022) spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

17. Podľa § 52 ods. 1 Zák. č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka (účinného od 1.3.2012 do 30.9.2013) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 53 ods. 6 cit. zákona, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

19. Podľa § 100 ods. 1 cit. zákona právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

20. Podľa § 106 ods. 1 cit. zákona právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

21. Podľa § 106 ods. 2 cit. zákona najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

22. V prejednávanej veci sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, keď tvrdí, že úver mal byť považovaný za bezúročný a bez poplatkov a tiež sa domáha určenia neprijateľných zmluvných podmienok konkrétne uvedených v článku 8 bode 8.1 a článku 8 bode 8.4. Po rozšírení žaloby sa domáhala aj určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Vo vzťahu určenia neprijateľnosti oboch zmluvných podmienok bola žalobkyňa úspešná, keď rozsudkom č. k. 11Csp/24/2019-89 zo dňa 14.2.2020 súd žalobe vyhovel a v II. a III. výroku rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 5.5.2020. Vo vzťahu k žalobnému petitu, ktorý sa týka určenia, že úver z predmetnej úverovej zmluvy je bezúročný a bez poplatkov žalovaný namietal neprípustnosť takejto žaloby podľa § 137 písm. c/ Zák. č. 160/2015 Z. z. - Civilného sporového poriadku v platnom znení /ďalej len CSP/, pretože určenie o bezúročnosti je vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia iba predbežnou otázkou, ktorá nemôže byť predmetom samostatného výroku. K obrane žalovaného súd uvádza, že ust. § 137d CSP umožňuje žalobou požadovať aj určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. V zmysle § 11 ods. 4 Zák. č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Z uvedeného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáha určenia, že predmetný úver je bezúročný a bezpoplatkový je žalobou prípustnou v zmysle § 137d CSP.

23. Z vykonaného dokazovania súd mal preukázať, že strany sporu uzavreli dňa 22.3.2012 zmluvu označenú ako zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej mal žalovaný poskytnúť žalobkyni úver vo výške 750,-- eur pri dohodnutej úrokovej sadzbe 70,03 % a žalobkyňa mala tento úver splácať v mesačných splátkach po 40,19 eur. Aj keď podľa zmluvy má ísť o revolvingový úver je zjavné, že žalobkyni bol poskytnutý klasický úver, pri ktorom bola stanovená fixná výška úveru ako aj výška splátok, v ktorých mal byť úver splatený. V zmluve bola dohodnutá aj možnosť poskytnutia ďalšieho úveru formou revolvingu, avšak z predložených dokladov nevyplýva, že by takýto úver bol ešte žalobkyni poskytnutý. Súd dospel k záveru, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu je jednoznačne spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 Obč. zákonníka, pretože poskytovanie úverov je predmetom podnikateľskej činnosti žalovaného, ktorý spĺňa definíciu dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 Obč. zákonníka a zároveň nebolo preukázané, že by žalovaná pri uzatváraní úverovej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Poskytnutý úver nepochybne spĺňa aj definíciu spotrebiteľského úveru v zmysle § 1 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z. z., preto sa na tento úver vzťahuje právna úprava Zákona o spotrebiteľských úveroch.

24. Ust. § 9 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z. z. upravuje obligatórne náležitosti, ktoré musí obsahovať zmluva o spotrebiteľskom úvere. Absencia niektorých obligatórnych náležitostí je v zmysle § 11 ods. 1 cit. zákona sankcionovaná bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Jednou z obligatórnych náležitostí, ktorá je sankcionovaná aj bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru je v zmysle § 9 ods. 2 písm. h/ cit. zákona aj údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. V danom prípade žalobkyňa podpísala predtlačенý formulár dňa 19.3.2012, pričom v tom čase vo formulárovej zmluve nebol vypísaný bod 6, ktorý až následne dopĺňal žalovaný, čo je zrejmé z toho, že bod 6 je vypísaný úplne iným písmom ako bod 5. V zmysle § 44 ods. 1 Obč. zákonníka zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. V zmysle § 44 ods. 2 Obč. zákonníka prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Údaj o RPMN vyjadruje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, teda tento údaj má svoj význam v tom, aby spotrebiteľ vedel posúdiť výhodnosť poskytovaného úveru. V danom prípade žiadosť, ktorú podpisovala žalobkyňa, obsahuje iba údaj o predpokladanej RPMN a nie

údaj o skutočnej RPMN. Nemožno teda konštatovať, že v prípade predmetnej úverovej zmluvy došlo k riadnemu dojednaniu RPMN, pretože žalobkyňa vôbec nepodpisovala vyhotovenie zmluvy, ktoré by obsahovalo údaj o skutočnej RPMN. Tento údaj je obsiahnutý až v bode 6 zmluvy, ktorý však bol vyplnený až po tom, čo zmluvu podpísala žalobkyňa. Navyše tento údaj ani nie je zhodný s údajom uvedeným v žiadosti žalobkyne a na tom nemení nič ani tá skutočnosť, či v bode 6 je uvedená vyššia alebo nižšia RPMN. Za podstatné však súd považuje tú skutočnosť, že v čase podpisu zmluvy, resp. žiadosti zo strany žalobkyne, v texte vôbec nebol uvedený údaj o skutočnej RPMN, ale iba o predpokladanej RPMN.

25. Navyše údaj o RPMN zjavne nebol vypočítaný správne, keď v bode 6 sa uvádza, že RPMN by mala byť vo výške 69,27 %, avšak len samotná ročná úroková sadzba úveru bola 70,03 % a podľa zmluvy mala žalobkyňa platiť aj ďalšie poplatky. Navyše žalovaný pri výpočte RPMN vychádzal z toho, že žalobkyňa poskytuje úver vo výške 750,-- eur, avšak reálne jej poskytol iba sumu 696,18 eur. Súdy už vo viacerých rozhodnutiach konštatovali, že aj nesprávne uvedenie údajov o RPMN má rovnaký následok ako keby v zmluve údaj o RPMN nebol uvedený vôbec. S poukazom na tieto skutočnosti ako aj skutočnosti uvedené v bode 24 odôvodnenia súd dospel k záveru, že v zmluve nebol riadne dojednaný údaj o RPMN, teda v zmluve absentuje jedna z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, preto v zmysle § 11 ods. 1 Zák. č. 129/2010 Z. z. je úver bezúročný a bez poplatkov, teda v časti o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je žaloba dôvodná.

26. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru poskytnutého žalovaným žalobkyňa bola povinná vrátiť poskytnutú istinu úveru a pokiaľ plnila nad rámec istiny, sú takéto plnenia považované za plnenie bez právneho dôvodu, čo znamená, že na strane žalovaného došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ktoré s poukazom na ust. § 451 Obč. zákonníka je povinný žalobkyňu vydať. Žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania. V zmysle § 100 ods. 1 Obč. zákonníka sa premlčaním rozumie kvalifikované uplynutie času, pri ktorom síce nedochádza k zániku nároku, ale nárok sa oslabuje do tej miery, že v prípade vznesenia námietky premlčania dlžníkom nemôže súd toto právo priznať. V zmysle § 107 ods. 1 Obč. zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úrok obohatil. V uvedenom zákonnom ustanovení je upravená subjektívna premlčacia lehota, avšak zároveň je potrebné skúmať, či nedošlo k uplynutiu objektívnej premlčacej lehoty upravenej v § 107 ods. 2 Obč. zákonníka, ktorá začína plynúť odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo a uplynie za tri roky, resp. pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení za desať rokov.

27. Vo vzťahu k začiatku a uplynutiu subjektívnej premlčacej lehoty odvolací súd vyslovil jednoznačný právny záver, že subjektívna premlčacia lehota plynie odvtedy, keď sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal a nie od času, kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je teda rozhodujúci okamih kedy žalobkyňa získala reálnu vedomosť o tom, že plnila bez právneho dôvodu, teda že žalovaný sa na jej úkor obohatil. Žalobkyňa tvrdila, že o vzniku bezdôvodného obohatenia sa dozvedela až potom, čo kontaktovala Združenie na ochranu ochrana spotrebiteľa HOOS, ktoré ju dňa 31.1.2019 informovalo, že ide o zmluvu bezúročnú a bezpoplatkovú, ktorá obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, a že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia. Zároveň jej odporučil obrátiť sa na advokáta. Tieto skutočnosti žalobkyňa preukázala prehlásením zo dňa 1.2.2019. V danom prípade teda subjektívna premlčacia lehota začala plynúť od 31.1.2019 a keďže žalobkyňa podala žalobu dňa 5.3.2019, nedošlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby.

28. Z hľadiska posúdenia objektívnej premlčacej doby, ktorá plynie odo dňa kedy k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo, je rozhodujúce posúdenie, či bezdôvodné obohatenie môže byť hodnotené ako úmyselné, teda či objektívna premlčacia lehota je tri roky alebo desať rokov. Žalobkyňa uviedla, že nad rámec istiny boli vykonávané platby v období od 10.9.2013 do 13.10.2015. Súdy vo viacerých rozhodnutiach (napr. uznesenie Krajského súdu v Prešove 7CoCsp/27/2020, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/44/2020, rozsudok Krajského súdu v Prešove 10CoCsp/9/2020) konštatovali, že na obdobné prípady je potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu, pretože ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Súdy potom vychádzajú zo skutočnosti, že žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov, preto jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Nedodržanie ustanovenia § 9 ods. 2 Zák. č. 129/2010 Z. z. nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, a to minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech.

Súd v prejednávanej veci nevzhliadol dôvod na odklon rozhodovacej praxe súdov a dospel k záveru, že aj v tejto veci sa má aplikovať desaťročná premlčacia doba. Vzhľadom k tomu, že prvou platbou nad rámec istiny má byť platba uhradená dňa 10.9.2013 a žaloba bola podaná dňa 5.3.2019 je zrejmé, že k premlčaniu uplatneného nároku nedošlo a námietka premlčania vznesená žalovaným dôvodná nie je.

29. Súd mal preukázať, že žalobkyni bol reálne poskytnutý úver vo výške 696,18 eur a žalovaná uhradila celkovo sumu 1.728,17 eur, teda nad rámec poskytnutej istiny zaplatila sumu 1.031,99 eur. Z prehľadu úhrad žalovanej vyplýva, že dňa 23.10.2015 jej bola vrátená suma 35,77 eur, teda výška bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného je 996,22 eur. S poukazom na uvedené skutočnosti súd určil, že úver poskytnutý žalovaným žalobkyni je bezúročný a bez poplatkov a zaviazal žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 996,22 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

30. Podľa § 563 Zák. č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právny predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

31. Podľa § 517 ods. 2 cit. zákona, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

32. Pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia lehota na plnenie nevyplýva z právneho predpisu, preto v zmysle § 563 Obč. zákonníka dlžník je povinný plniť po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Žalobkyňa nepreukázala, že by pred podaním žaloby vyzvala žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto za kvalifikovanú výzvu súd považoval až doručenie žaloby, resp. doručenie zmeny žaloby žalovanému a žalobkyni priznal úrok z omeškania zo sumy 300,-- eur odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému, t. j. od 15.3.2019 do zaplataenia a zo zvyšnej sumy 696,22 eur odo dňa nasledujúceho po doručení zmeny žaloby žalovanému, t. j. od 27.11.2019 do zaplataenia. Výška úroku z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu (§ 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z. z. v znení noviel).

33. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobkyni náhradu trov konania, pretože žalobkyňa bola plne úspešná pri uplatnení nároku na určenie oboch neprijateľných zmluvných podmienok, nároku na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a aj ohľadom uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia jej neúspech bol iba v nepatnej časti v porovnaní s celkovým uplatneným nárokom. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinnosť uvedená vo výrokovej časti tohto rozsudku nebude plnená dobrovoľne, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).